

KESÄRETKI JÄÄKÄRIEN JÄLJILLE

Karjalan Lennoston Kilta teki perinteisen kesäretken 30. -31.7.2016 yhdessä Pohjois-Savon Maanpuolustusyhdistyksen kanssa. Tällä kertaa matka suuntautui Kainuuseen, teemoina olivat Jääkäreitten jäljillä Itäisellä etappireitillä Hyrynsalmella sekä Talvisodan taistelut Suomussalmella - painopisteenä pohjoisen haaran tapahtumat. Matkan johtajana toimi Killan pj Esa Kainulainen ja pääoppaana Seppo Rissanen. Retkeläisiä mukana oli 45.

Jääkäreitten jäljillä – Itäinen etappireitti

Menomatalla Kainuuseen pääopas kertasi Suomen historiaa Autonomian ajan alusta Sortokausien kautta Jääkäriliikkeen syntyyn marraskuussa 1914. Jääkäriliikkeen ja jääkäreitten keskeisimmät vaiheet: Pfadfinder- (partiolais-) kurssi Lockstedtissä, Jääkärivärväys, etappitiet Suomessa, Kuninkaallinen Jääkäripataljoona 27 ja sen vaiheet Itärintamalla ja Libaussa sekä Kuninkaallisen Jääkäripataljoona 27:n hajottaminen. Sotilasvalan vannominen 13.2.1918 Suomen lailliselle hallitukselle Libaussa, Jääkäripataljoona 27:n perustaminen ja sen lipun vihkiminen. Historiakertaus päättyi jääkäreitten pääjoukon kotiinpaluuseen Vaasaan 25.2.1918 ja seuraavana päivänä pidettyyn paraatiin.

Kontiomäellä nautitun aamupalan yhteydessä joukkoomme liittyi paikallinen opas Matti Kempainen. Matka eteni Hyrynsalmelle Matin perehdyttäessä kuulijat Jääkäriliikkeen Itäisen etappireitin toimintaan ja erityisesti J.A. Heikkiseen eli Hallan Ukoon ja hänen merkittävään panokseen etappireitillä Hallassa.

Ensimmäisenä tutustumiskohteena oli Jääkärisaaressa sijaitseva Jääkäripirtti. Bussista jalkauduttiin - matka jatkui polkuja ja pitkospuita myöten 4 km Saarijärven rantaan, josta soutuveneillä pienissä ryhmissä Jääkärisaareen. Jääkäripirttiin ja näyttelyyn perehdyttiin paikallisten oppaiden johdolla. Suuresta joukostamme huolimatta Jääkärisaareen tutustuminen sujui joustavasti. Paluuvaellus takaisin bussille ja ajo Hallan Ukon talon paikalla sijaitsevalle muistomerkillä, mihin päättyi Jääkäriliikkeen historiaosuus. Hallan Ukon talo on siirretty vuonna 1959 Seurasaareen Helsinkiin.

Mainittakoon tässä yhteydessä, että 28.8.2016 Hyrynsalmella järjestettiin Jääkäriliikkeen Itäisen etappireitin 100-vuotisjuhla ja juhlaseminaari. Tilaisuus oli ensimmäinen Suomi Finland 100 -juhlavuoteen liittyvä virallinen tapahtuma.

Talvisodan taistelut Suomussalmella

Ensimmäisen retkipäivän päätteeksi pysähdyttiin Hyrynsalmen kirkon vieressä sijaitsevalle muistomerkillä. Tällä alueella sijaitsi Salmelan talon riihi, missä Talvisodan Suomussalmen taisteluissa kaatuneet sankarivainajat sulatettiin ja huollettiin lähetettäväksi kotiseurakuntiin haudattavaksi.

Majoittuminen, päivällinen ja yöpyminen Ämmänsaaressa, mistä matka jatkui seuraavana päivänä pääoppaan johdolla perehtymään Talvisodan taisteluihin Suomussalmella. Juntusrannan Lehtovaarassa pysähdyttiin muistomerkillä, joka on pystytetty paikalle, missä ammuttiin Talvisodan ensimmäiset laukaukset. Lehtovaarasta matka jatkui JR 662 ja JR 81/163.D hyökkäysreittiä seurailleen Juntusrannan, Keträvaaran ja Linnasalmen kautta Palovaaraan (edestakaista ajoa vähentääksemme olimme jo aamulla käyneet tutustumassa Piispajärven Alassalmen taistelupaikkaan). Palovaarasta matka jatkui Kiannaniemeä pitkin Hulkonniemeen, missä jalkauduttiin muistomerkillä. Tämän jälkeen jatkettiin Raatteen tielle.

Karjalan Lennoston Kilta ja Pohjois-Savon Maanpuolustusyhdistys tekivät vuonna 2011 edellisen matkan Kainuuseen. Tuolloin perehdyttiin Talvisodan taisteluihin Suomussalmella ja Kuhmossa. Suomussalmen osalta painopisteenä oli silloin Raatteen tien suunta (JR 759/163.D ja 44.D). Tällä kertaa Raatteen tien suunnan tapahtumat käytiin läpi vain pääpiirteisesti. Raatteen tien päästä, vartioasemalta edettiin Purasjoen ja Likoharjun kautta Raatteen museoon. Näyttelyihin tutustumisen ja myöhäisen lounaan jälkeen tutustuttiin Kuomasjoen ja Haukiperän taistelupaikkoihin. Haukiperän muistomerkki oli historiaosuuden viimeinen pysähdyspaikka. Muistomerkkin laatassa teksti: ”Tähän päättyi talvisodan aikana 9.12.1939 vihollisen eteneminen”. Tästä oli hyvä aloittaa kotimatka Kuopion suuntaan.

Retkeläiset Halla-Ukon talon muistomerkillä. Talo on nähtävissä Seurasaaren museoalueella.

Seppo Rissaselle. Taustalla luovutusta seuraavat oik. Tapani Numminen, Juhani Mustamo, Kaisu Mustamo ja Petteri Bussin kuljettaja Pasi Ranta.

Retkeläisiä Haukipерän muistomerkillä.